

100 ÅR AV KRAFT OCH ENERGI

Historik om

Hallstaviks Elverk

De första 100 åren

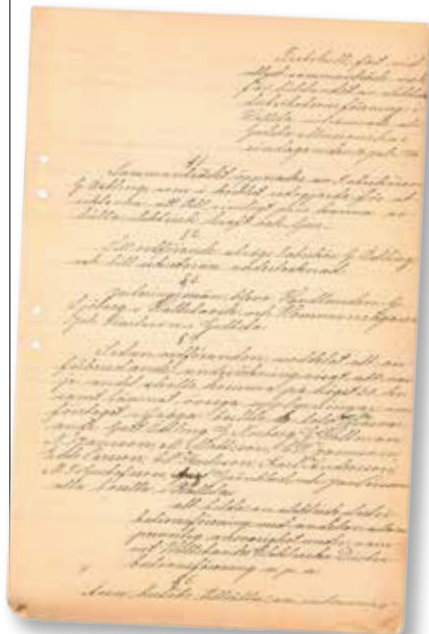
Hallstavik, tidigare Hallsta By, började från ca år 1913 att utvecklas som samhälle, från by till bruksort. Holmens Bruks & Fabriks AB startade år 1915 två för tiden betydande pappersmaskiner.

DEN GEOGRAFISKA placeringen i hjärtat av Roslagen, östra Uppland, med möjlighet till djuphamn, tillgång till sötvatten och närhet till elenergi, var avgörande för etableringen varvid Hallstavik kom att bli en bruksort. Samtidigt nådde järnvägen det nya samhället.

BOSTÄDER, SKOLOR och vägar började byggas. Behovet av elektrifiering uppstod.

SÖNDAGEN DEN 16 juli 1916 hölls ett förberedande möte för bildandet av en elektrisk distributionsförening. Mötet hölls i Godsta missionshus med tolv deltagare och en interimstyrelse utsågs: *G Östling, G Sjöberg, G Hallman, H Gode* och *J Karlsson*.

HALLSTAVIKS ELEKTRISKA Distributionsförening registrerades den 14 november 1916.

MILSTOLPAR

1916

Kontrakt tecknas den 4 december med Roslagens Elektriska AB för installation av belysning i Gottsta, Hallstavik. Ett 30-tal fastigheter. Högspänningsnätet 1 600 volt.

1917

- ✿ Statens Vattenfallsverk: ”anslutning av jordkabel, kostnad 1 kr”.
 - ✿ Anslutning av skolhus i Hallstavik, 3-fas 220 volt.
-

1918

Antal medlemmar, 45 st.

1919

Styrelse: R Ekelöf, CH Jansson, C Jublin, J Enroth och J Hallén.

1922

Redan detta år är årsomsättningen uppe i 22 016:21 kr, vilket i dåvarande penningvärde var betydande.

1925

Antal medlemmar, 128 st.

1935

Antal medlemmar, 214 st.

1943

- ✿ Antal medlemmar, 257 st med 2 386 ¼ tecknade andelar. 420 uppsatta mätare.
 - ✿ Årets energiuttag från Älvkarleby Kraftverk är 363 992 kWh.
-

1945

- ✿ Antal medlemmar, 261 st. Årsomsättning: 37 004:92 kr.
-

Ernfrid & Johan Hallén reser stolpinje på 1920-talet.
Foto: Ernfrid Hallén

1947

- ✿ Antal medlemmar, 312 st med 2 861 tecknade andelar. 535 uppsatta mätare.
- ✿ Årets energiuttag från Älvkarleby Kraftverk är 592 425 kWh (en ökning med ca 10% från föregående år). Förlusterna är 14,1%, 83 577 kWh. I förlusterna ingår elenergi som förbrukats vid kapning av 944 ¼ famnar ved (en famn ved är ca 4 m³) samt till vägbelysning under året.
- ✿ Vedkapning utförs med elklinga som strömförsörs via strömtagare som man temporärt anbringade på ellinjens blanktrådar. Sådant förfarande meddelas Föreningen, samt med uppgift om vilken vedvolym (antal ”famnar”) som hade kapats. Föreningen tillämpar sedan en schablon för hur mycket energi som gått åt (kWh per famn ved).

1956

Spänningsomläggning från lampspänning 127 volt till 220 volt i Skärsta.

Enheten skulle inte bli tillräckligt stor))

1957

- ✿ Andelsavgiften är 9 kr/andel och år (vanligen sex andelar per villa).
- ✿ Elpriset är 9 öre/kWh.
- ✿ Energiskatt 5% införs på elektriciteten.

1958

Spänningsomläggning på högspänningsnätet till 3 000 volt.

1961

Hallstaviks Elektriska Byrå håller beredskap. Elföreningen bekostar telefonsvarare som del i beredskapen.

1962

Utredning om sammanslagning till stort område. Åtta föreningar deltar: Singö, Häverö norra, Häverösund, Häverö, Edebo, Ununge, Gråska och Hallstavik. Sammanslagning blir inte genomförd då man från myndighets-håll avslår det hela. ”Enheten skulle inte bli tillräckligt stor”, anser man.

Sedermera har några av dessa elföreningar uppgått i Älvkarleby Kraftverk (senare Statens Vattenfallsverk).

1963

- ✿ Spänningsomläggning på högspänningsnätet till 6 300 volt.
 - ✿ Styrelse: *V Pettersson, E Karlsson, S Söderblom, D Eriksson* och *H Karlsson*.
 - ✿ *Erik Karlsson* blir föreståndare och sköter hela den ekonomiska, administrativa och tekniska verksamheten.
-

1966

- ✿ **Föreningen fyller 50 år.**
 - ✿ Karl Engman kommer in som ny ordförande och sedermera också som föreståndare efter Erik Karlssons frånfälle år 1970.
 - ✿ Styrelse: *K Engman, H Karlsson, E Gode, U Mattsson* och *G Hellmér*.
 - ✿ Föreningen ansöker hos Kungliga Kommerskollegium om godkännande av fusion av eldistributörerna (föreningarna) Hallstavik, Häverö Norra (med bl a Herräng), Häverösund, Edebo/Ununge.
 - ✿ Dåvarande Häverö kommunalnämnd tillstyrker fusionsbildandet, men Kommerskollegium avslår med senare uppmaning att Föreningen borde sälja sig till Älvkarleby Kraftverk.
-

1973

I början av 1970-talet beviljar Statens Industriverk koncession för kortare tider. Som kortast endast ett halvår och då med uppmaningen att Föreningen borde uppta förhandlingar med Vattenfall om övertagande av föreningen.

1974

- ✿ Vattenfall ordnar med underlag och nätkartor över Föreningens ledningsnät. Kartorna överlämnas till Föreningen utan kostnad.
 - ✿ Föreningens styrelse bjuds in till visning av Vattenfalls nya lokaler i Skärsta för att attrahera Föreningen till överlämnande av Föreningens nät och egendom.
 - ✿ Föreningens styrelse tackar nej i avsikt att fortsätta att driva verksamheten i egen regi.
-

1975

Antal medlemmar är 535 st och 1 498 abonnenter. Energifriset är 10 öre/kWh.

Kartorna överlämnas till Föreningen utan kostnad. ””

1976

- ✿ **Föreningen fyller 60 år.**
- ✿ *Monica Westerberg* anställs som kontorist/administratör.
- ✿ Styrelse: *K Engman, S Enlund, S Grönblad, L Wretman* och *H Nilsson*.
- ✿ Föreningen börjar hyra en kontorslokal (eg. en lägenhet) i kvarteret Blåklinten.

1979

- ✿ Föreningen får ny styrelse efter frånfalle av ordförande och vice ordförande. Ny styrelse: *K Åhsberg, A Ekelöf, S Grönblad, S Sjögren* och *B Hallén*.
- ✿ En långsiktig plan antas för att tekniskt förstärka elnätet och på sikt få ned all högspänningsöverföring i mark. Ett mångårigt projekt som blir resurskrävande, men tillför stora tekniska mervärden och därvid också avsevärd höjd tillgänglighet.

1980

- ✿ *Bengt Hallén* anställs som driftledare/elchef med beredskap i tjänsten.
- ✿ Styrelse: *K Åhsberg, A Ekelöf, S Sjögren, I Hellström* och *LE Jansson*.

- ✿ Energifriset var 17,5 öre/kWh.
- ✿ Statens Elektriska Inspektion besöker Föreningen. Endast 12 smärre påpekanden.

1982

Kontoret flyttar till fastigheten Eliseborg, Carl Wahrens väg 38.

1979 antas en långsiktig plan för att tekniskt förstärka elnätet och på sikt få ned all högspänningsöverföring i mark. Foto: Sanna Sundell

1984

- ✿ Spänningsomläggning på hela högspänningsnätet från 6 300 volt till 10 500 volt.
 - ✿ Försök kommer från närliggande stor, statligt ägd, elnätägare att köpa upp Föreningens nät. Den nätägaren söker stöd hos Statens Industriverk, som så småningom backar ur.
 - ✿ Föreningen lyckas få myndigheten på bättre tankar och kan därmed fortsätta att vara suverän.
-

1985

Debiteringssystemet datoriseras. Energipriset är 23,8 öre/kWh.

Nytt kontor/kontorsbyggnad påbörjas 1991.
Foto: Gumilla Hallén

1986

- ✿ Föreningen köper nätet/distributionen till Holmens Bruks villaområde, Hallsta Norra. Cirka 200 nya nätabbonenter.
 - ✿ Styrelse: *K Åhsberg, I Hellström, J Svensson, S Sjögren och LE Jansson.*
-

1987

Kontoret flyttar till Tulkavägen 7.

1989

- ✿ *Lars-Erik Jansson* anställs som driftledare och går också in i beredskapstjänsten.
 - ✿ Styrelse: *K Åhsberg, I Hellström, J Svensson, S Sjögren och HO Jansson.*
-

1990

- ✿ Energipriset är 30,3 öre/kWh, energiskatten 7,2 öre/kWh.
 - ✿ En nyhet är att moms införs på elen och på skatten.
 - ✿ Inköp av mobilt dieseldrivet reservverk för lågspänning, effekt ca 62 kVA.
-

1991

- ✿ Första spadtaget för nytt kontor/kontorsbyggnad tas på Föreningens

Nya kontoret/kontorsbyggnaden tas i bruk den 17 augusti 1992. Foto: Kaj Åbsberg

75-årsdag.

✿ Styrelse: Å Fröjd, I Hellström,
J Svensson, S Sjögren och HO Jansson.

1992

Nya kontoret/kontorsbyggnaden på Lundåsvägen 6 öppnas/tas i bruk den 17 augusti.

1994

Föreningen betalar ut andelsutdelning till medlemmarna.

»» *Energiskatten 9 örelkWh*

1995

✿ Energipriset är 37,9 öre/kWh, energiskatten 9 öre/kWh.

✿ Föreningen betalar ut andelsutdelning till medlemmarna.

1996

✿ **Föreningen fyller 80 år.** Vattenfall uppvaktar med en speciell ljusstake (tillverkning Skultuna nr 75, delvis av borkärna från urberget i Forsmark).

✿ Föreningen betalar ut andelsutdelning till medlemmarna.

✿ Styrelse: HO Jansson, PO Lundstedt, J Svensson, S Linusson och U Enlund.

- ✿ Föreningens verksamhet måste delas, elnät och elhandel måste enligt myndighetsbeslut hållas isär.
- ✿ Föreningen bildar ett dotterbolag för elhandel, Hallstaviks Elverk AB.

1997

- ✿ Antal medlemmar är 497 st och 2 060 abonnenter.
- ✿ Styrelse: *HO Jansson, PO Lundstedt, K Åhsberg, S Linusson och U Enlund.*
- ✿ Föreningen beviljas förnyad koncession, områdeskoncession, för 25 år (till år 2022).

1998

Nätavgift 10 öre/kWh, elhandel 26,6 öre/kWh, energiskatt 15,2 öre/kWh, moms 12,95 öre/kWh.

2000

Nätavgift 10 öre/kWh, elhandel 16,9 öre/kWh, energiskatt 16,2 öre/kWh, moms 10,75 öre/kWh.

2001

- ✿ **Föreningen fyller 85 år.** Firas den 14 november.
- ✿ *Monica Westerberg* uppvaktas för 25-årig anställning.
- ✿ Styrelse: *K Åhsberg, HO Jansson, PO*

Lundstedt, S Linusson och M Sjögren.

- ✿ Som en av de allra första nätägarna i Sverige är Föreningen färdig med alla kablar i mark, dvs inga linjer i luften finns kvar, hög- som lågspänning. All överföring förlagd i mark!
- ✿ Samtliga kabelskåp (280 st) för lågspänning byggs om för att få en personsäkrare utformning.

2002

Fjärravläsning av elmätarna införs. Kaj Åhsberg är förste (test-)abbonent.

2003

- ✿ *Lars-Erik Jansson* går i pension från sin driftledartjänst. *Roland Sjöstedt* anställs som efterträdare.
- ✿ Elcertifikat på elhandelsenergin införs från 1 maj och kostar 2,2 öre/kWh exkl. moms.
- ✿ Ny presentation av nätkostnader/intäkter, den sk Nätnyttomodellen, erfordras via beslut av Statens Energimyndighet.

2004

1 juli, byte av leverantör av elhandelsenergin till Skellefteå Kraft AB. Elverkets kunder kan därmed teckna kortare eller längre elhandelsavtal.

2005

- ✿ *Bengt Hallén* har varit anställd i 25 år!
 - ✿ Nytt myndighetsdirektiv: alla abonnemang större eller lika med 80 Ampere ska timmätas.
 - ✿ Styrelse: *K Åhsberg, PO Lundstedt, KU Sjöström, M Sjögren* och *L Nyström*.
-

2006

- ✿ **Föreningen fyller 90 år.**
 - ✿ *Monica Westerberg* har varit anställd i 30 år!
 - ✿ Under året byts debiterings- och kunddatasystemet ut till system Elvira.
 - ✿ Nätavgift 12 öre/kWh, elhandel 48,5 öre/kWh, energiskatt 26,1 öre/kWh, elcert.avgift 2,6 öre/kWh.
 - ✿ Momsen är fortfarande 25 % ovanpå allt detta.
 - ✿ Vägbelysningen förses med egen energimätning, 23 st kabelskåp och automatikskåp.
-

2007

- ✿ *Bengt Hallén* går i pension efter 27 år som elchef vid Föreningen. *Kaj Åhsberg* anställs som ny elverkschef.
- ✿ Styrelse: *A Östling, KU Sjöström, M Sjögren, L Nyström* och *P Teurnberg*.

2008

- ✿ Nätavgift 14 öre/kWh, elhandel 54,8 öre/kWh, energiskatt 27 öre/kWh, elcertifikatavgift 3 öre/kWh.
 - ✿ Momsen är fortfarande 25 % ovanpå allt detta.
-

2009

- ✿ Elberedskapen och elberedskapsjobb avtalas att utföras av Björklinge Energi ekonomiska förening.
 - ✿ Ny televäxel tas i bruk.
-

2010

- Datordrift-, service och underhåll läggs på outsourcing till Koneo AB, Uppsala.
-

2011

- ✿ **Föreningen fyller 95 år.**
- ✿ *Monica Westerberg* går i pension efter 36 år. *Linda Bengtsson* anställs som ny kontorist/administratör.
- ✿ Föreningen och elhandeln lanseras på webben, www.hallstavikselverk.se.
- ✿ Nytt redovisningssystem för elnätsekonomin påbörjas på uppdrag av regeringen via EU-direktiv. Detta säger att nätkund ska få ett kontrollerat pris/nätkostnad med avseende på kvalitet, tillgänglighet

(få avbrott) och ett marknadsanpassat pris samt att nätleverantör till myndighet ska tala om prisutvecklingen i förväg.

- ✿ Föreningen presenterar förslag för perioden 2012–2015. Förslaget antas av Energimarknadsinspektionen.

2012

- ✿ Inköp av mobil transformatorstation i beredskapssyfte.
- ✿ Värt att notera är att Föreningens kunder har få elavbrott och att statistiken säger elavbrott i endast 8,7 sekunder per kund och år.

2012

- ✿ Nätavgift 18,6 öre/kWh, elhandel 53,4 öre/kWh, energiskatt 29 öre/kWh, elcert.avgift 3 öre/kWh.
- ✿ Momsen är fortfarande 25 % ovanpå allt detta.
- ✿ Elhandeln säljs som kommissionär åt Jämtkraft AB.
- ✿ Telefonsystemet överflyttas till digital, virtuell funktion.

2013

- ✿ *Kaj Åhsberg* går i pension efter knappt sju år som elchef vid Före-

ningen. *Sanna Sundell* anställs som ny elverkschef.

- ✿ Föreningen erhåller ett trettiotal nya abonnenter på Dianavägen.
- ✿ Årsomsättning (koncern): 22 863 381 kr.
- ✿ Styrelse: *A Östling, KU Sjöström, M Sjögren, L Nyström* och *P Teurnberg*.

Foto: *Sanna Sundell*

Sanna Sundell anställs som ny elverkschef.))

2014

- ✿ Roland Sjöstedt slutar sin tjänst som driftledare. Lena Andersson anställs som ny driftledare.
- ✿ Föreningen har 495 medlem-skap med 2670,70 A-insatser och 4301,64 B-insatser.
- ✿ Elnätsanslutningar (elmätare) är 1 806 st.
- ✿ Styrelse: K Åhsberg, KU Sjöström, M Sjögren, L Nyström och P Teurnberg.

2015

Föreningen erhåller ett antal nya abonnenter på Sanavägen. Omkopp-ling från kollektivmätning till individuell.

2016

Föreningen fyller 100 år!

